

У НАЦІОНАЛЬНОМУ СТРАТИГРАФІЧНОМУ КОМІТЕТІ УКРАЇНИ

П.Ф. Гожик, Н.В. Маслун

14 січня 2015 р. відбулося засідання бюро НСК України, на якому були розглянуті оновлені стратиграфічні схеми нижнього і верхнього венду та палеозою України. Повідомлення з цього питання зробили голова рифей-вендської комісії В.Я. Великанов та голова палеозойської комісії В.І. Полетаєв.

На засіданні були присутні П.Ф. Гожик, В.Я. Великанов, В.І. Полетаєв, Н.В. Маслун, М.М. Іванік, В.Ю. Зосимович та В.М. Шовкопляс.

В.Я. Великанов доповів присутнім, що в основу оновлених схем венду покладено нове палеотектонічне і палеогеографічне районування, яке, на відміну від районування, застосованого в діючих до останнього часу попередніх офіційних схемах (1993 р.), базується на використанні єдиного історико-геологічного підходу, враховує уявлення про різний тектонічний режим ранньо- і пізньовендських структур, особливості еволюції басейнів осадконакопичення, розподіл літо- і вулканофацій. В схеми також включені структурно-фаціальні зони (СФЗ), які в попередніх схемах були відсутні (зони Передгаліційського прогину, Галіційсько-Таврійського складчастого поясу, Овруцького палеорифту). Основні нові положення, зафіксовані в схемах, полягають у такому:

1) скасовані регіональні стратиграфічні підрозділи, що використовувались впродовж десятиліть, але стратотипи яких були розташовані далеко за межами України і не відображали специфіку її розрізів та створювали труднощі при кореляційних побудовах;

2) виділені та обґрунтовані нові стратони замість лапландського, редкінського, котлінського горизонтів, їх границі, показані співвідношення цих границь з серійними літостратиграфічними границями;

3) вилучені як невалідні стратони, що не мають стратотипів і не відносяться до території України, проведена ідентифікація їх з українськими аналогами;

4) виділено та обґрунтовано нові світи в нижньому венді Волині і Поділля, обґрунтовано розчленування деяких з них на верстви;

5) виділено нові світи в могилів-подільській і калинівській серіях верхнього венду Волині (Верхньоприп'ятська, Стирська і Горинська СФЗ) південно-західного схилу Українського щита (Котовсько-Одеська СФЗ);

6) визначено офіційний статус місцевих стратонів, відомих з літературних джерел;

7) наведено нові дані про викопні Metazoa і біогліфи з нових місцезнаходжень вендо-едіакарської фауни Подільського Придністров'я;

8) показано, що розріз венду України є гіпостратотипом вендської системи.

Удосконалення схем здійснювалось на основі нових матеріалів з геологічного довивчення масштабу 1:200 000 і виданих комплектів Держгеолкарти-200. Крім того, використані результати пошукових робіт на мідь, палеогеографічні реконструкції, матеріали робіт з підготовки геофізичної основи під ГДП-200.

Укладачами схеми є В.Я. Великанов, В.Г. Мельничук, К.В. Іванченко, Л.І. Константиненко, Т.П. Міхницька, Г.В. Мельничук. Для палеонтологічного обґрунтування схеми використані результати досліджень М.О. Федонкіна, М.Б. Гніловської, Є.О. Асеевої, Ю.О. Гуреева, А.А. Іщенко, В.М. Палія, В.П. Гриценка та ін.

В розчленуванні місцевих розрізів, крім матеріалів авторів схем, враховані звітні і

опубліковані дані Л.В. Коренчук, а також виконавців геологозйомочних робіт, проведених упродовж останніх 10-15 років (В.Л. Приходько, В.Г. Зелінський, Ф.О. Гречко, П.П. Крещук, Ю.Д. Харчишин, П.Ф. Брацлавський, В.В. Лукаш, Г.Г. Виноградов, Б.І. Власов, І.І. Гарбуз, В.Я. Іванченко, В.Ф. Судовцев та ін.).

Оновлені стратиграфічні схеми венду України опубліковані і детально охарактеризовані в монографії «Стратиграфія верхнього протерозою і фанерозою України» (т. 1, 2013 р.) та «Геологічному журналі» № 4 (349), 2014 р. Внесені також уточнення в схему рифейських утворень. Вони стосуються районування і виділення СФЗ, віку збраньківської світи і поліської серії. Автор цих уточнень – Т.П. Міхницька.

Доповідь В.І. Полетаєва про оновлені стратиграфічні схеми палеозою України базувалася на результатах розгляду членами палеозойської комісії модернізованих схем усіх систем палеозою, оприлюднених окремою статтею у «Геологічному журналі» № 4 (349), 2014 р. Констатовано, що оновлені стратиграфічні схеми палеозою також опубліковані і детально охарактеризовані в

монографії «Стратиграфія верхнього протерозою і фанерозою України» (т. 1, 2013 р.).

В обговоренні повідомлень взяли участь всі присутні. Бюро НСК України ухвалило:

1. Затвердити модернізовані схеми стратиграфії вендських та палеозойських утворень України.

2. Вважати за необхідне внести відповідні зміни в легенди геологічних карт, що складаються в процесі геологозйомочних робіт із створення Держгеолкарти-200.

Окремим пунктом виробничим підприємствам і науково-дослідним установам, що ведуть дослідження по вивченню верхньокембрійських утворень України, рекомендовано:

– зосередити увагу на поглибленому вивченні вендських утворень як гіпостратотипу системи;

– зробити ревізію матеріалів глибокого буріння на нафту і газ (опубліковані джерела, kern свердловин) з метою їх додаткової переінтерпретації і лабораторних досліджень.

Ін-т геол. наук
НАН України,
Київ

Стаття надійшла
03.03.2015